

[Axel Sørensen.]

samlet hele, og ved afgørelsen heraf bliver navnlig at tage hensyn til, om de pågældende ejendomme er bestemt til at drives som et samlet landbrug eller dog efter deres naturlige beskaffenhed drives som sådan, om de oftere har været genstand for køb eller salg under eet, om de er prioriteret under eet o. lign.

For de grundejendomme, som efter det anførte må betragtes som *en samlet ejendom eller et samlet godskompleks*, bliver værdien at ansætte under eet. Og som vejledning kan benyttes opnåede salgspriser, vurdering til lån o. lign., for så vidt ejendommen eller godset måtte være solgt eller prioriteret under eet.

Derimod kan man ikke uden videre sammenlægge de beløb, hvortil de enkelte til godset hørende ejendomme eller til en samlet ejendom hørende særskilt til ejendomsskyld ansatte dele må være vurderet.

Til belysning af, hvorledes denne bestemmelse praktiseres, skal anføres følgende eksempel, gengivet efter de i 1948 udsendte „Uddrag af landsskatterettens kendelser“.

1. En godsejer hvis ejendom foruden hovedgården, der omfattede $\frac{1}{4}$ af den samlede ejendomsskyldværdi, bestod af 8 større og 25 mindre ejendomme samt et inddæmet strandareal, ansås berettiget til i overensstemmelse med § 14, nr. 1, stk. 3, at ansætte ejendommene til deres værdi i handel og vandel som samlet ejendom eller — for skatteåret 1924—1925 — til den samlede ejendomsskyldværdi med fradrag af 15 pct.

2. Med hensyn til værdiansættelsen af de en majoratsbesidder tilhørende faste ejendomme blev det anset for berettiget, at de ham tilhørende 2 godskomplekser under hensyn til deres størrelse, driftsmåde samt antal og beliggenhed af de enkelte ejendomme nedsattes efter § 14, nr. 1, stk. 3, efter deres værdi som samlet ejendom i handel og vandel, dog således, at en sådan vurdering skulle foretages for hvert gods for sig. — Den herved hjemlede nedsættelse i ejendomsskyldværdierne fandtes at kunne indrømmes med 10 pct.

3. For et gods, der foruden hovedgården med tilliggende, som omfattede ca. $\frac{4}{5}$ af godsets samlede skyldværdi, bestod af 9 større og 28 mindre ejendomme, blev der ved formueopgørelsen fradraget 11 pct. af den sammenlagte skyldværdi for godset.

Efter den her anførte praksis er der altså ved formueopgørelsen givet nedsættelser på 10—15 pct. af ejendomsværdier, blot fordi de er indgået i en større godsejers samlede besiddelser, og da det her drejer sig om

millionværdier, er spørgsmålet ikke uden betydning. Dette fradrag er for en almindelig betragtning uforståeligt og meningsløst.

Det virker ejendommeligt at tale om et helt kompleks af ejendomme som „en landejendom“ og give fradrag derfor. Når vi har en lov om landbrugsejendomme, der forbyder samdrift og samvurdering af selvstændigt vurderede landbrugsejendomme, en lov, som nu undergår ændringer i skærpende retning, kan det ikke være rimeligt at bibeholde den nævnte bestemmelse. Måske vil man tolke bestemmelsen derhen, at et godskompleks er mindre værd, når det hele sælges under eet, end når de enkelte selvstændigt vurderede ejendomme sælges for sig. En sådan betragtning er kun gætteværk, og det må vist være muligt at administrere den anførte bestemmelse, så den ikke virker helt tilfældigt. Men selvom betragtningen om „den samlede ejendom“s samlede lavere pris skulle være rigtig, hvorfor skal man så regne med en sådan „udsalgsspris“ for det hele under eet? Hvis der kan opnås mere ved gradvis salg, må prisen for det hele under eet jo repræsentere en nødpris, en tvangspris, medens det gradvise salg repræsenterer den „fornuftige sælger“s pris, og det bør vel være den, der skal lægges til grund, lige så fuldt som man ved ejendomsskyldvurderinger skal regne med den fornuftige købers pris.

Skal formuerne her i landet behandles ligeligt i skattemæssig henseende, må stk. 3 i § 14, nr. 1, i statsskatteloven udgå. Derved skabes der plads for et stykke retfærdig skattelovgivning og skattepåligning. Vi håber, at der i et eventuelt udvalg vil blive mulighed for at finde frem til en hårdt tiltrængt løsning på dette område.

Må jeg til slut anføre: vi arbejder i øjeblikket med et statsbudget, hvori skatterne andrager ca. 2000 mill. kr., et beløb, der er 4 gange større end skatterne lige forud for krigen. Vi har allerede nu fået en følelse af, at vi har nået grænsen for en forsvarlig skatteudskrivning. Det er med henblik på den forestående skatteligning påkrævet at hindre, at de pålignede beløb for størstepartens vedkommende først indgår i 1950, og hvorledes indtjeningsmulighederne er til den tid, er det vanskeligt at forudsige. Det må derfor være såvel regeringens som rigsdagens pligt nøje at overveje, om der ikke er muligheder for besparelser på statsbudgettet. Man vil ved at slå ind på denne linie samtidig hos skatteyderne have skabt tiltro til, at regeringens og rigsdagens evne på det skattemæssige